

Zitting 1974-1975

Aanhangsel van de Handelingen

336 t/m 344

Vragen door de leden der Kamer gesteld overeenkomstig artikel 107 van het Reglement van Orde, en de daarop door de Regering schriftelijk gegeven antwoorden

336

Vragen van het lid **G. M. P. Cornelissen** (K.V.P.) over de duur en de aard van het verblijf van een *gedetineerde* in de Psychiatrische Observatiekliniek te Utrecht. (Ingezonden 14 november 1974)

1 Heeft de Staatssecretaris kennis genomen van de berichten over de zeer bevoorrechte bejegening die de gedetineerde Hans van Z. ondervindt?

2 Kan de Staatssecretaris motiveren waarom deze gedetineerde gedurende zeer geruime tijd kan verblijven in de Psychiatrische Observatiekliniek te Utrecht?

3 Kan de Staatssecretaris meedelen waarom deze gedetineerde gedurende 6 à 7 uur per week bezoek mag hebben, terwijl de andere gedetineerden slechts een half uur per maand bezoek mogen ontvangen?

4 Waarom mag deze gedetineerde zich binnen de psychiatrische observatiekliniek bewegen in maatkostuums en waarom beschikt hij in zijn cel over eigen meubilair?

5 Wat is de reden dat deze gedetineerde mag optreden als hofphotograaf van de POK wat onder andere bleek bij het afscheid van prof. Kloek?

6 Is het waar, dat ook onder het personeel van het POK grote verwondering bestaat over de duur en de aard van het verblijf van deze gedetineerde in deze inrichting?

7 Wil de Staatssecretaris die inlichtingen geven en die maatregelen nemen die ertoe leiden dat de opvatting als zou er binnen het gevangeniswezen sprake kunnen zijn van 'klasse-behandeling' kan worden weggenomen?

Toelichting

Zie o.a. Algemeen Dagblad van 14 november 1974.

Antwoord

Antwoord van Staatssecretaris **Glastra van Loon** (Justitie). (Ontvangen 22 november 1974)

1 en 2 Tijdens de executie van gevangenisstraf, die bij vonnis van 11 maart 1969 aan de in deze vragen bedoelde veroordeelde is opgelegd, bleek hij een meer intensieve medisch-psychiatrische begeleiding te behoeven dan in een strafgesticht kan worden geboden. In overeenstemming met het reeds vóór de veroordeling aan de arrondissementsrechtbank gegeven advies werd hij na hernieuwd onderzoek in de Psychiatrische Observatiekliniek, op 23 oktober 1972, opgenomen in het Selectie-Instituut voor tbr-gestelden te Utrecht. In dat instituut worden niet alleen de ter beschikking gestelden maar ook sommige tot gevangenisstraf veroordeelden opgenomen. Dan strekt de

selectie er toe na te gaan in welk psychopaten-asiel betrokkene met toepassing van artikel 120 van de Gevangenismaatregel kan worden opgenomen.

Voor de in deze vragen bedoelde veroordeelde was toepassing van artikel 120 geïndiceerd. Een inrichting, die hem in zijn situatie kon opnemen bleek echter niet te vinden. De inrichting moet nl. een grote mate van beveiliging verenigen met een intensieve en vermoedelijk langdurige individueel gerichte behandeling. Er zijn intussen vooruitzichten op de mogelijkheid van overplaatsing in de loop van 1975. In de gegeven omstandigheden moest het verblijf in het Selectie-Instituut voor tbr-gestelden te Utrecht worden voortgezet. Dit langdurig verblijf vloeiende voort uit een noodsituatie. Die was slechts aanvaardbaar indien op betrokkene, meer dan in het selectie-instituut gebruikelijk, een behandeling werd toegepast. De bejegening had daardoor een individueel karakter en dit verklaart ook de hierna onder 3 t/m 6 vermelde omstandigheden.

3 In de regel kunnen gedetineerden in het Selectie-Instituut tot een half uur per week bezoek ontvangen. Aanpassing in individuele gevallen komt overigens herhaaldelijk voor. Op grond van sociaal-psychiatrische indicatie kunnen de mogelijkheden tot bezoek worden verruimd. Dat gebeurde ook in het onderhavige geval. Tweemaal per week werd één uur bezoek nodig geacht. Eén bezoek vindt plaats in het verband van de behandeling en daarom in con-

tact met de psychotherapeut. Bij het andere sociaal-gerichte bezoek wordt toezicht gehouden door een socio-therapeutisch medewerker.

De gegevens waarop vraag 3 berust missen feitelijke grondslag. Berichten over 6 à 7 uur bezoek per week voor betrokkene en een half uur bezoek per maand voor anderen zijn uit de lucht gegrepen.

4 en 5

In rijksinrichtingen voor tbr-gestelden, waarin verblijf van lange duur plaatsvindt, wordt het dragen van eigen kleding toegestaan. Ook mogen de bewoners hun verblijf met enig meubilair een meer individueel karakter geven. In het Selectie-Instituut waarin, als regel, het verblijf van korte duur is, wordt om redenen van praktische aard, zoals de geringe bergruimte en de omstandigheid dat vele gedetineerden bij binnenkomst nauwelijks over eigen kleding beschikken, meestal geen eigen kleding gedragen.

De betrokkenen komen meestal ook niet toe aan de – beperkte – mogelijkheid tot aankleding van hun verblijfsruimte. Zij worden daartoe ook niet gestimuleerd.

Als gezegd moest voor de in deze vraag bedoelde persoon op verblijf van langere duur worden gerekend. Het lag dan ook voor de hand hem op bovenbedoelde punten gelijk te behandelen als degenen die elders voor langere duur zijn opgenomen. Hij kreeg een verstreking van eigen kleding, in zijn verblijfsruimte mocht hij het meubilair aanvullen met enige in het kader van de huisvuil door hem zelf vervaardigde producten en hij werd in de gelegenheid gesteld zich bezig te houden met zijn hobby, de fotografie. Dat gebeurde met inachtneming van de eisen, gesteld voor de orde en de veiligheid in de inrichting.

6

Deze vraag wordt ontkennend beantwoord. De aard en duur van het verblijf van gedetineerden vormen uiteraard in het Selectie-Instituut regelmatig onderwerp van discussie. Berichten over het tegendeel zijn mogelijk te verklaren door het feit dat daarin – evenals in de vragen – telkens wordt gesproken over verblijf in de P.O.K. Deze is wel gevestigd in hetzelfde gebouw als het Selectie-Instituut, maar de twee inrichtingen – ook gescheiden door bouwkundige voorzieningen – werken ieder in eigen verband.

7

Met het voorgaande lijkt deze vraag afdoende te zijn beantwoord.

337

Vragen van de leden **De Vries en Kombrink** (beiden P.v.d.A.) over de vaststelling van een werkgroep voor de bestudering van de ontwikkeling van de *gezagsproblematiek* binnen de maatschappij. (Ingezonden 22 oktober 1974)

1

Is het waar, dat door u een werkgroep is ingesteld die zich onder leiding van de procureur-generaal bij het gerechtshof te 's-Gravenhage, mr. W. A. baron Van der Feltz, bezighoudt met de bestudering van de ontwikkeling van de gezagsproblematiek binnen de maatschappij?

2

Is het tevens waar, dat deze werkgroep gegevens verzamelt voor een beleid, 'dat tot doel heeft demonstraties, stakingen of andere ordeverstoringe acties binnen de krijgsmacht aan te pakken'?

3

Wilt u uiteenzetten waarom deze werkgroep is ingesteld, welke taakomschrijving en samenstelling zij heeft en waarom aan de instelling geen ruchtbaarheid is gegeven?

4

Worden de bevindingen van de werkgroep in enigerlei vorm gepubliceerd?

1 Bericht in het 'Nieuwsblad van het Zuiden' van 18 oktober 1974.

Antwoord

Antwoord van Staatssecretaris **Stemer-dink** (Defensie), mede namens de Minister van Justitie. (Ontvangen 22 november 1974)

1 en 3

In antwoord op vragen van de toenmalige leden der Tweede Kamer **Stemer-dink** en **Wieldraaijer** antwoordde de Minister van Justitie op 7 november 1972 (zie Aanhangsel Handelingen Tweede Kamer 1972, blz. 565), dat hij met zijn ambtgenoot van Defensie voornemens was te gelegener tijd met de advocaat-fiscaal van gedachten te wisselen over een aantal algemene aspecten van het vervolgingsbeleid. Tijdens deze gedachtenwisseling zijn de Minister van Justitie en ik tot de conclusie gekomen, dat de problematiek van ongehoorzaamheid in het leger nadere beschouwing verdient. Hiertoe werd een werkgroep ingesteld, bestaande uit vertegenwoordigers van

het civiele en het militaire Openbare Ministerie, van de krijgsmacht, alsmede van de Ministeries van Justitie en van Defensie.

De werkgroep staat onder leiding van mr. W. A. baron van der Feltz, in zijn hoedanigheid van advocaat-fiscaal voor de krijgsmacht. Zij kreeg tot taak bovengenoemde problematiek als algemeen maatschappelijk verschijnsel te benaderen en te bezien of en in hoeverre het mogelijk is dat de civiele en de militaire autoriteiten in deze een gelijk beleid voeren. Het is niet ongebruikelijk, dat van het instellen van ambtelijke werkgroepen niet in het openbaar kennis wordt gegeven.

2

Neen; de taak van deze commissie bestaat niet uit het verzamelen van gegevens voor een beleid als in deze vraag bedoeld. Wel heeft zij gegevens over demonstraties e.d. nodig om tot een analyse van het te bestuderen probleem te komen.

4

Neen; het betreft hier een interne studie, waarvan de eventuele resultaten te zijner tijd in het beleid zullen blijken. Dit beleid zal dan ter beoordeling kunnen staan.

338

Vragen van de leden **Koning en Kappeyne van de Coppello** (beiden V.V.D.) over de instelling van de Nationale *Unesco Commissie*. (Ingezonden 10 september 1974)

1

Moet ook naar de mening van de bewindslieden, mede gelet op het bepaalde in artikel 3 van het Besluit Nationale Unesco Commissie (Koninklijk besluit van 26 augustus 1974, Stb. 505), de instelling van de Nationale Unesco Commissie niet worden gezien als de instelling van een vast college van advies en bijstand als is bedoeld in artikel 87 van de Grondwet, nu aan die commissie geen tijdelijk karakter is gegeven?

2

Zijn de bewindslieden bereid alsnog de bepalingen van de Grondwet na te leven en de indiening van een wetsontwerp bij de Staten-Generaal te bevorderen?